

**Svar på fråga 2025/26:770 av Anna Vikström (S)
Avtal för vårdvetenskaplig utbildning, lärande och forskning**

Anna Vikström har frågat sjukvårdsministern om hon avser att verka för att regeringen ska lämna förslag om att inrätta ett avtal för vårdvetenskaplig utbildning, lärande och forskning motsvarande det så kallade ALF-avtalet för vissa hälso- och sjukvårdsutbildningar i högskolan.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på frågan.

Att möta vårdens behov av kompetensförsörjning, inte minst när det gäller sjuksköterskor och specialistsjuksköterskor är angeläget. För att finna lösningar är samverkan mellan flera aktörer, såsom kommuner, regioner, samt universitet och högskolor avgörande. Inte minst krävs att lärosätena kan erbjuda studenterna möjligheter att träna på utbildningens praktiska moment under handledning i sjukvården, inom den verksamhetsförlagda utbildningen, s.k. VFU. En väl fungerande

samverkan mellan högskolan och sjukvårdshuvudmannen är avgörande för den verksamhetsförlagda utbildningens innehåll och kvalitet.

I betänkandet Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning – långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen (SOU 2024:9), lämnades bland annat förslag om att inrätta ett nationellt avtal för vårdvetenskaplig utbildning, lärande och forskning - det s.k. VULF-avtalet - för sjuksköterskeutbildningen. Betänkandet med dess förslag bereds i Regeringskansliet. Regeringen har samtidigt vidtagit flera åtgärder för att stärka långsiktig samverkan om kompetensförsörjning, kvalitet i den verksamhetsförlagda utbildningen och forskningsanknytning inom hälso- och sjukvårdsutbildning. Jag nämner här några av dessa.

Under 2022–2025 har ett årligt riktat statsbidrag på mellan 225 och 250 miljoner kronor utgått till regioner och kommuner för att öka tillgången till platser i den verksamhetsförlagda utbildningen.

I år har Socialstyrelsen fått i uppdrag att fördela och betala ut en dryg miljard kronor för att stärka kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården, bland annat för fler verksamhetsförlagda utbildningsplatser vid utbildningar som leder till legitimationsyrken, särskilt sjuksköterskeutbildningen.

Sedan 2022 finns vid Vetenskapsrådet en satsning på forskarskolor riktade mot lärare på hälso- och sjukvårdsutbildningarna med en budget på 65 miljoner kronor per år.

För 2026 har regeringen avsatt 20 miljoner kronor till praktiktäna forskarskolor för sjuksköterskor och specialistsjuksköterskor, som syftar till att stärka kvaliteten och forskningsanknytningen i utbildningen och möjliggöra mer kvalificerade handledare inom VFU. Fr.o.m. 2027 beräknas 40 miljoner kronor årligen fördelas för forskarskolan. För att därutöver möta behovet av en bredare samverkan mellan lärosäten och regioner kring frågor som rör verksamhetsförlagd utbildning inom vårdområdet har regeringen avsatt ca 10 miljoner kronor för samordning under 2026. Syftet är att satsningen på praktiktäna forskarskolor och satsningen på samordning delvis ska kunna förstärka varandra.

Utöver dessa satsningar tillförs lärosätena sedan 2022, 50 miljoner kronor årligen för att stärka kvaliteten i VFU i hälso- och sjukvårdsutbildningar, med särskilt fokus på sjuksköterskeutbildningen. Medlen kan bland annat användas till att utveckla samarbeten med vårdgivare, höja ersättningen till vårdgivare som erbjuder VFU-platser eller erbjuda fler personer handledarutbildning.

Det är fortsatt viktigt för regeringen att följa frågan för att vi ska säkerställa att de vidtagna åtgärderna riktas på ett sätt som bidrar till att stärka långsiktig samverkan om kompetensförsörjning, kvalitet i den verksamhetsförlagda utbildningen och forskningsanknytning inom hälso- och sjukvårdsutbildningarna.

Stockholm den 8 maj 2026

Lotta Edholm